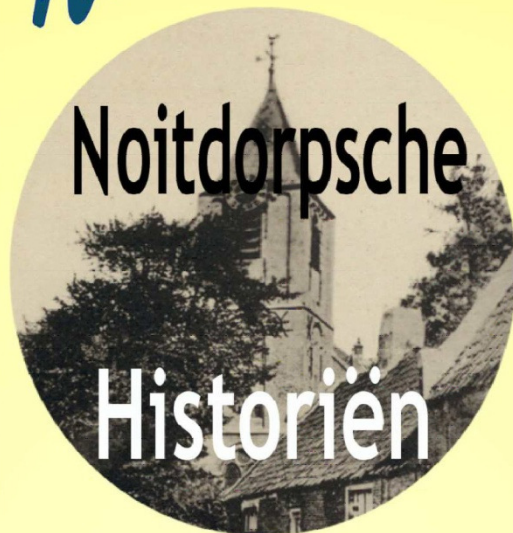
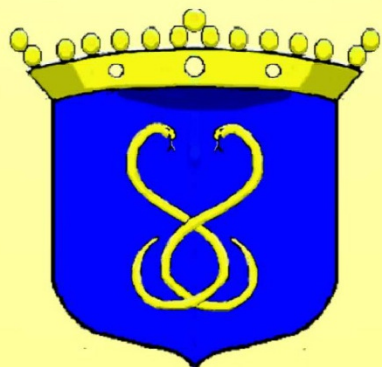

Nieuwsbrief

Per kwartaal verschijnende
uitgave van de vereniging
Noitdorpsche Historiën

18^e jaargang
nr 1, mrt. 2019

In deze nieuwsbrief:

<i>Van de voorzitter</i>	1
<i>Nieuwe leden</i>	1
<i>Facebook</i>	1
<i>e-mail adres</i>	2
<i>Groenwegen, de spoelingboer</i>	2
<i>Stamboom Kouwenhoven</i>	3
<i>De wijk Nieuweveen</i>	3
<i>Jaarvergadering</i>	4
<i>Voor veertig jaar</i>	4
<i>Sponsors</i>	5
<i>Jaarmarkt</i>	5
<i>Nootdorp in Rijksmuseum</i>	5
<i>Nootdorpsche Boerderijen</i>	5
<i>Van de penningmeester</i>	7
<i>Kortelandseweg</i>	8
<i>Haags Industrieel Erfgoed</i>	8

Van de voorzitter

Het eerste nummer van jaargang 18 alweer. Vol nieuws en interessante artikelen. Met een korte inkijk in het nieuw te verschijnen boek van Willem Janssen over de Nootdorpsche Boerderijen. We gaan nog kijken of we een lezing over het nieuwe boek kunnen organiseren. Bij het ter perse gaan van deze Nieuwsbrief wisten we nog niet zeker wanneer we deze lezing zouden kunnen organiseren. Houd Facebook en de lokale media in de gaten. De voorinschrijving voor het boek start ook zo snel mogelijk.

Onze website is uitgebreid met oude films. Naast veel oude foto's op onderwerp of straatnaam vindt u nu ook bekend en minder bekend filmmateriaal. We zullen door blijven gaan met het toevoegen van historische foto's en films. www.noitdorpsche-historien.nl. Nieuw materiaal is natuurlijk altijd welkom.

Nieuwe leden

In de afgelopen periode heeft zich één nieuw lid aangemeld:

- Rien Lindeman

Hartelijk welkom en we vertrouwen er op dat u heel veel plezier zult beleven van uw lidmaatschap.

Facebook

Ook onze vereniging staat op Facebook: www.facebook.com/NoitdorpscheHistorien. We willen deze pagina gebruiken om contact te houden met onze leden maar vooral ook met (nog) niet leden.

e-mail adres

Steeds vaker sturen we tussen het verschijnen van de Nieuwsbrief een e-mail met interessant nieuws over lezingen, tentoonstellingen, etc. Mogelijk wilt u dit nieuws ook ontvangen. Geef uw e-mail adres door op info@noitdorpsche-historien.nl en u blijft op de hoogte van het laatste nieuws.

Groenewegen, de spoelingboer

Door Willem Janssen

Spoeling is veevoer, zoals blijkt uit het bekende gezegde: "Veel varkens maken de spoeling dun". Een aantal boeren in Nootdorp voerde hun koeien en varkens bij met spoeling. Deze was afkomstig van de Nederlandsche Gist- en Spiritusfabriek, gelegen aan de Schie in Delft. Spoeling was een soort pap, die overbleef na het destilleerproces van spiritus (een oude naam voor alcohol). De hete en dampende spoeling werd in de houten schuiten en karren van de handelaren gepompt voor vervoer naar de boeren.

In Nootdorp verkocht Kornelis (Kees) Groenewegen (1860-1938) spoeling. Aanvankelijk was hij melkverkoper in Delft, maar omstreeks 1890 begon hij met de verkoop van spoeling. In alle vroegte voer hij met de spoelingschuit naar Delft en legde later op de dag met een volle vracht aan naast de schuur van aannemer Van Venrooij aan de Molenweg in Nootdorp. Met de grote spoelingpomp werd de spoeling via een goot naar de spoelingkar getransporteerd. Alles was van hout. Vervolgens werd het voer met de kar naar de boeren gereden.

Kees trouwde op 14 mei 1895 met de uit Schipluiden afkomstige Johanna Maria Wubben (1871-1947) met wie hij dertien kinderen kreeg van wie er één na tien maanden overleed.

Deze foto van de Molenweg uit 1916 laat een zogenoemde spoelingschuit en spoelingwagen zien. Spoeling was afval van de Nederlandsche Gist- en Spiritusfabriek in Delft, die door de veehouders werd gebruikt als voer voor het vee. Jarenlang bracht Groenewegen "spoeling" rond bij de boeren. Achter de spoelingschuit zien we de oude schuur en woonhuis van het aannemersbedrijf Van Venrooij.

In de jaren dertig nam zoon Geert Groenewegen (1907-1989) het spoelingbedrijf van vader Kees over. Kort voor de tweede wereldoorlog ging hij de spoeling per vrachtauto vervoeren, wat een enorme tijdsbesparing en dito omzetvergroting opleverde. De spoeling werd vervoerd in twee grote zwart geleverde

Het gezin van Kornelis Groenewegen en Johanna Wubben. Van links naar rechts staand: Pie, Jan, Lena, Simon, Leen, Marie, Jans en Bernard. Zittend van links naar rechts: Kees, Geert, vader Kees, moeder Johanna, Greet en Sien.

houten kisten, geplaatst op het chassis van een Ford. De spoelingkisten hadden bovenin luiken voor de instroom van de spoeling en aan de zijkanten schuiven voor de uitstroom via houten goten naar de voerbakken. De auto stond na werktijd in de schuur van de woning aan de Dorpsstraat 58, waar het gezin Groenewegen vanaf 1955 ook woonde.

Geert trouwde in 1946 met Greet van Leeuwen (1914-2006) en kreeg met haar vier kinderen

"Groenewegen de spoelingboer" was een begrip in het dorp. Geert's oudste zoon Cees (1947) vertelt. "Voor de schooljeugd was het een sport om de Ford van Geert zo lang mogelijk bij te benen. Dat kon goed, want mijn vader reed altijd heel langzaam. In de schoolvakanties reden mijn broer Sjaak en ik vaak mee. Het laden van de dampende spoeling was geweldig om te zien, vooral in het schijnsel van de fabriekslampen, zoals in de winter 's morgens vroeg.

Indrukwekkend waren ook de bezoeken aan het fabriekskantoor: een imponerende hal, een hoge kantoorruimte, heren in nette pakken. We kregen altijd een stukje gist mee. Bij de boeren speelden we in het hooi of gingen we in de warme stallen kijken. Vaak gaf de boerin biest mee (dikke melk van een koe die net heeft gekalfd). Eerst wellen (verhitten zonder te laten koken) en dan opeten met beschuit en suiker. Wij vonden het heerlijk.

Mijn vader heeft in de tijd van de spoelingschuit heel hard en lang moeten werken. Maar met de auto had hij moderne werktijden: van 6.00 tot 12.00 uur en na het warme middagmaal nog tot 14.00 uur. Daarna ging hij rekeningen schrijven met grote hanenpoten en mocht ik er oranje zegels op plakken, die toen verplicht waren. Van de boeren die klant van mijn vader waren herinner ik mij Henk Snijders, Jan Spruit, Krien van Dijk, Elderien Steenveld, Anton Mooijman, Tinus Waaijer, Arie van der Helm, Dorus de Winter en Willem Oudshoorn, maar er waren er meer.

Eens in de zoveel jaar moesten de spoelingkisten worden vervangen en dan reed collega Leen van der Elst uit Delfgauw de spoeling voor mijn vader. Eén

keer heeft Leen zelfs een paar maanden waargenomen: mijn vader had toen een been ernstig verbrand nadat hij was uitgegleden op de spoelingkist en kokend hete spoeling over zijn been had gekregen. Mijn vader nam uiteraard ook waar voor Leen. Eind jaren zestig was het gedaan met de spoeling ten gevolge van veranderingen in het productieproces van de fabriek. Mijn vader was toen de zestig al gepasseerd. De Gistfabriek heeft hem in dienst genomen als magazijnmedewerker. De Gistfabriek stond altijd al als buitengewoon sociaal bekend. Dat was terug te voeren op de stichter ervan, de heer Van Marken."

Stamboom Kouwenhoven

Een tijdje terug ontvingen wij een stamreeks van de familie Kouwenhoven. Cornelis Krom, gehuwd met Jacqueline Kouwenhoven, is op zoek naar gegevens van de oudste Kouwenhovens. Zelf is hij gekomen tot Pieter Couwenhoven die omstreeks 1600 geboren is in Nieuweveen bij Nootdorp. De stamreeks loopt dan door met Huyg Pietersz Couwenhoven, gehuwd met Cornelia Pietersdr en zo door tot Johannes Franciscus Kouwenhoven (Joop) geboren 23-12-1929 te Bleiswijk en overleden 06-08-1999. Hij is de vader van de genoemde Jacqueline.

Weet u wat meer over deze familie Kouwenhoven dan kunt u contact opnemen met Cornelis Krom via kromc@xs4all.nl.

De wijk Nieuweveen

Van Piet van der Kruk ontvingen we veertien mooie foto's. Tijdens de planvorming en uitvoering van de wijk Nieuweveen maakte Piet foto's vanaf zijn balkon aan de Populierenlaan. De wijk Nieuweveen is eind jaren negentig gebouwd en de straatnamen verwijzen naar zaken die met de turfwinning in Nootdorp te maken hebben. Hierbij een selectie van de foto's.

De kas van Jan de Winter. Daar keken wij tegen aan, nooit een probleem mee gehad. De activiteiten van Jan en zijn personeel leverde altijd gezellige bedrijvigheid. Jan had er een gewoonte van gemaakt om de laatste oogst van zijn komkommers huis aan huis uit te delen. Een geste die zeer op prijs werd gesteld. Deze foto is uit 1993.

Na de sloop van de kas van Jan werd de fundering zichtbaar, dat duurde een paar jaar. Deze foto is uit 1994

Toen de fundering was verwijderd en het gras spontaan begon te groeien nam Kees Jansen de grond erbij en liet er zijn koeien en schapen grazen. Deze foto is uit 1996.

De bouw begon met de aanleg van een werkweg, later omgebouwd tot het huidige fietspad. Deze foto is uit 1999.

Tinus Verwijmeren was in 1999 voorzitter van de werkgroep Straatnaamgeving. De werkgroep heeft in de straatnaamgeving uiteindelijk gekozen voor de 'terreintjes' waarop baggerturf gemaakt werd en voor de 'stapels' turf die verder moesten drogen.

De reden voor die keuze was gelegen in het feit dat deze gebiedjes en stapels vele jaren het beeld van Nootdorp bepaald hebben.

Legakker, Veenakker en Zetveld zijn namen voor een stuk veenland midden in het water waar uitgebaggerd veen op te drogen werd gelegd.

Trapveld, Turfakker, Veenkamp zijn plekken waar de turf gemaakt werd.

Veenderij is het gebied waar turf gewonnen werd.

De bouwketen werden gerealiseerd op de plaats waar nu het honden uitlaatveld ligt. Rechts de eerste bebouwing aan de Legakker. Deze foto is uit 2000.

De Legakker is bewoond en links zien we de bebouwing aan het Trapveld. Deze foto is uit 2001.

Zicht op de Legakker vanaf het Oosteinde

Jaarvergadering

Op dinsdag 16 april is de Jaarvergadering van de vereniging. Leden zijn welkom op deze vergadering die ook dit jaar weer gehouden zal worden in Nové aan de Dorpsstraat. We beginnen om 20.00 uur. De deuren gaan om 19.45 uur open en de koffie staat dan klaar.

Er wordt verantwoording afgelegd over het afgelopen jaar en we bespreken de plannen voor dit jaar, onder andere de uitgave van het boek over 91 Nootdorpse boerderijen waar we nu de laatste hand aan leggen.

Voor veertig jaar

Tientallen jaren verscheen in Nootdorp huis aan huis een voorlichtingsblad van het gemeentebestuur getiteld: "van het raadhuis". In onze Nieuwsbrief zullen wij steeds een korte melding maken van zaken die in dit blad 40 jaar geleden werden behandeld.

Er is momenteel nogal het nodige te doen rond de afvalverzameling in onze gemeente. Met name de knalblauwe papier-rolcontainers roepen de nodige weerstand op.

Maar ook 40 jaar geleden ontstond rond het ophalen van oud papier al gedoe.

Men was er wel al van overtuigd dat recycling van oud papier om milieu-hygiënische redenen nuttig en nodig was. Het ophalen werd door verenigingen gedaan, maar de papierprijs was wel erg laag, dus het loonde de moeite niet of nauwelijks.

De gemeenteraad besloot begin 1979 om de plaatselijke verenigingen, die oud papier inzamelden, een verkoopprijs van 5 cent per kilo te garanderen.

Papierinzameling anno 2019: knalblauwe bakken in de Berkenhof

Werd deze opbrengst niet gehaald, dan paste de gemeente dus bij. Gemiddeld werd per jaar 512 ton papier opgehaald. Het geld mocht uitsluitend aan de Nootdorpse gemeenschap ten goede komen. Berekend werd dat de nieuwe subsidieregeling de gemeente hooguit 6450 gulden per jaar zou gaan kosten.

Sponsors

Onze sponsors maken het mogelijk dat we naast deze Nieuwsbrief ook andere activiteiten kunnen ontplooiën zoals bijvoorbeeld de uitgave van ons nieuwe boek van Willem Janssen over de Nootdorpse boerderijen.

Vink IT is een jong en dynamisch IT bedrijf dat zijn diensten vooral aanbiedt bij het Midden- en Klein Bedrijf. Ze hosten en onderhouden bijvoorbeeld onze website zoals ze dat voor vele klanten doen. Vink IT is een ICT bedrijf in de breedste zin van het woord. Internet, telefonie, het bouwen van websites, netwerken aanleggen en onderhouden, Wi-Fi verbeteren of gewoon een computer repareren; het is een kleine greep uit de diensten waarvoor u bij Vink IT aan het juiste adres bent. Ze hebben veel ervaring met zowel het MKB als particulieren en bij Vink IT is dan ook iedereen van harte welkom om een beroep op ons te doen. Zij helpen u bij het opsporen, voorkomen en verhelpen van uw problemen en het motto is dan ook: Voor ieder probleem is een oplossing! Kijk ook eens op www.vinkit.nl.

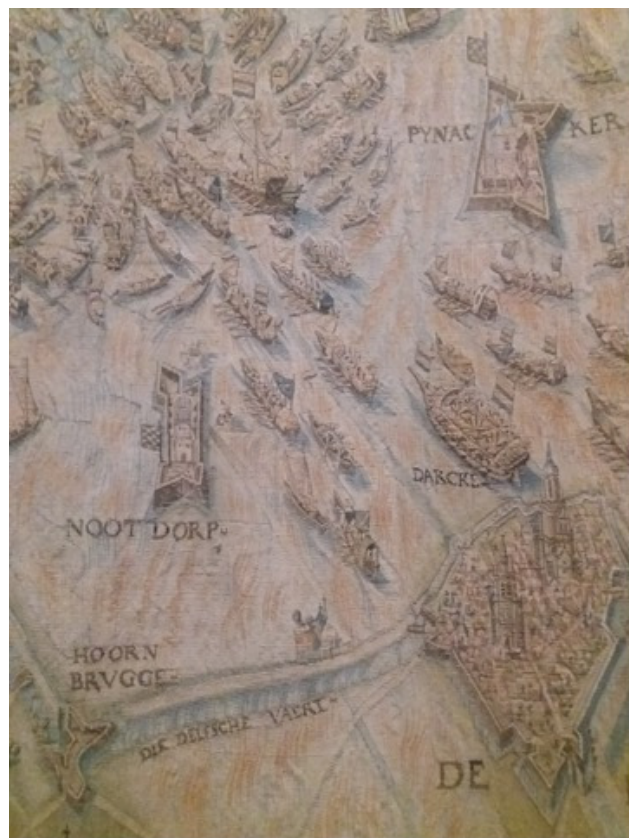
Jaarmarkt

Ook dit jaar is Nootdorpsche Historiën weer present op de Jaarmarkt in winkelcentrum Parade. Dit jaar is de Jaarmarkt op zaterdag 6 juli van 10.00 uur tot 17.00 uur. We hebben vrijwilligers nodig en die oproep volgt nog. Uiteraard kan men zich alvast opgeven via een e-mail naar info@noitdorpsche-historien.nl. Graag aangeven hoe lang en van wanneer tot wanneer men wil komen helpen. Vele handen maken licht werk.

Tijdens de Jaarmarkt kan men zich inschrijven voor het nieuwe boek over Nootdorpse Boerderijen. Zie ook verderop in deze Nieuwsbrief, waar we een stukje uit dit nieuwe boek hebben opgenomen om een indruk te geven van deze bijzondere uitgave.

Nootdorp in Rijksmuseum

Van Rien en Paula van Hoeven kregen we het bericht, dat Nootdorp was vertegenwoordigd op de expositie over de Tachtigjarige oorlog in het Rijksmuseum. Daar hing een wandtapijt van wol en linnen uit 1587/89, dat is gemaakt nadat de geuzen Leiden

hadden ontzet (1574). Nootdorp is erop aangegeven, want hier lag een schans van de Spanjaarden als vooruitgeschoven post om Delft te bewaken. Bij het tapijt hing ook een foto van onze Dorpskerk, met de vermelding dat de bouw van de toren in Romaanse stijl in 1547 gereedkwam. In het begin van de 12^e eeuw stond op dezelfde plek al een houten kerkje.

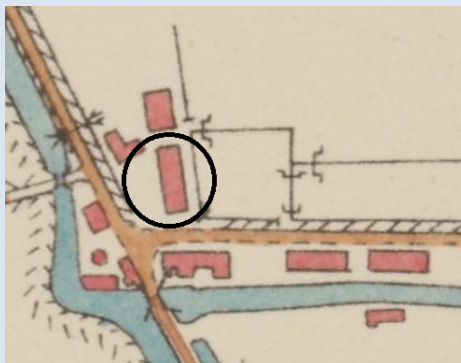
Nootdorpse Boerderijen

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het nieuwe boek van Willem Janssen. Willem schreef eerder het boek over maalterij De Eendracht en nu is hij bezig het boek over 92 Nootdorpse boerderijen af te ronden. Het is de bedoeling dat het boek in het najaar wordt gepresenteerd. Noteer alvast de datum: zaterdag 14 september.

Je kunt het je bijna niet meer voorstellen als je nu door Nootdorp wandelt. Waar nu huizen staan, graasden koeien. Grasland, tochten, schuilen: waar je ook in Nootdorp woonde, zag je weilanden, hoorde je kikkers, zag je ooievaars. Hier en daar waren er platte kassen en hoge schoorstenen. Daar werd tuinbouw bedreven. Dat is nog geen vijftig jaar geleden. Dit boek brengt je terug naar de tijd waarin het boerenbedrijf het leven en welzijn van dit polderdorp bepaalde. Het beschrijft 92 boerderijen langs de wegen waaraan ze lagen. Het verhaalt over hun bewoners, hun spanningen en inspanningen, hun geluk maar ook hun persoonlijke en zakelijke tegenslagen. Het boek bevat bijzonder veel foto's uit persoonlijke fotoalbums. Het is uniek dat veel oude namen van Nootdorpers nu voor iedereen een gezicht krijgen.

Dit boek biedt een gedetailleerd inzicht in het boerenleven in Nootdorp vanaf 1850 tot op heden. Het is een blader-, kijk- en leesboek, dat de herinnering aan agrarisch Nootdorp levend houdt.

Om een indruk te krijgen wat er zoal in het boek komt te staan hebben we een stukje van de Geerweg als voorbeeld genomen.

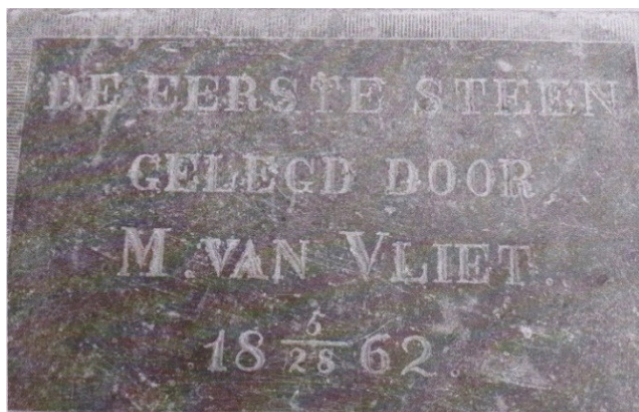

Geerweg 1
Spreuk op toegangspoort: Door Gods Hand hou ik stand

In 1862 werd in opdracht van Martinus van Vliet op de hoek van de Oudeweg en de Geerweg een nieuwe boerderij gebouwd. Deze werd van 1880 tot 1983 bewoond door de familie van Dijk en via de vrouwelijke lijn door twee generaties Spruit. In 1983 werd het woonhuis afgebroken, in 1989 de stallen en de schuren.

Arie Jacobus van Vliet (1839-1880) ∞ Maria van der Marel (1839-1892)

In 1862 liet Martinus van Vliet (1798-1876) een nieuwe boerderij bouwen aan de Geerweg. Voorheen stonden op deze plek twee arbeiderswoningen. De boerderij werd gebouwd voor zijn zoon Arie. De eerste steen werd gelegd op 28 mei 1862. Vader Martinus was molenaar op de nabijgelegen korenmolen. Arie trouwde in 1863 in Nootdorp met Maria van der Marel en kreeg met haar negen kinderen. Arie overleed op 41-jarige leeftijd in 1880. Blijkbaar was er geen opvolger in de familie. Omstreeks 1880 verhuisde de familie Van Vliet en ging het echtpaar Van Dijk-Voskuil in de boerderij wonen.

Eerste steen gelegd door M. (Martinus) van Vliet op 28 mei 1862. De steen is gevonden tijdens de sloop van het woonhuis medio 1980, deze zat ingemetseld in een binnenmuur. Mogelijk is de steen daar geplaatst toen de erker aan de woning gebouwd werd.

Gabriël van Dijk (1856-1931) ∞ Wilhelmina Voskuil (1855-1916)

Omstreeks 1880 arriveerde Gabriël op de boerderij aan de Geerweg. Hij werd geboren op een nabijgelegen boerderij aan de Oudeweg. Gabriël trouwde in 1883 in de toenmalige gemeente Hof van Delft met de uit Kethel afkomstige Wilhelmina Voskuil. Zij kregen drie kinderen: Clementia Adriana, Catharina Alida en Petrus Gijsbertus.

Boerderij bewoond door Gabriël van Dijk en Wilhelmina Voskuil. Op de palen links en rechts van de toegang stond de spreuk "Door Gods Hand" en "Hou ik stand." Op de foto Wilhelmina Voskuil met haar dochters Clementia Adriana (Mengs) en Catharina Alida (Ka). (foto 1906)

Catharina Alida (Ka) van Dijk (1888-1935) ∞ Petrus Adrianus (Piet) Spruit (1890-1946)

Dochter Ka trouwde in 1918 met de uit Zoetermeer afkomstige Piet Spruit. Zij verbleef op de ouderlijke boerderij en Piet trouwde er bij in. Vader Gabriël bleef inwonen tot hij overleed in 1931. Het echtpaar kreeg zes kinderen: Mien, Jans, Jan, Tina, Grabel en Toos. Volgens een telling in 1930 molk Piet 60 koeien en was daarmee de boer met de meeste koeien van alle boeren in Nootdorp. Hij liet de originele koeienstal twee keer zo groot maken. Piet en zijn vrouw werden niet oud. Ka overleed op 46-jarige leeftijd. Piet overleed op 56-jarige leeftijd ten gevolge van een ongeval. Hij wilde met zijn paard en wagen vanaf de St. Janspolder de Oudeweg op rijden. Nadat hij het hek achter zich had gesloten, wilde hij weer opstappen, maar het paard ging onverwachts lopen. Piet Spruit kwam onder de wagen en overleed een dag later in het ziekenhuis in Delft.

Jans vertelt over vroeger: "Opa Gabriël heeft tot zijn dood ingewoond. Hij sliep in de bedstede in de voorkamer. Het was een zuinig man: als hij was nat geregend tijdens het werken trok hij de klaargelegde droge kleren niet aan, maar propte hij kranten tussen zijn kleding en zo werd alles dan weer droog. Hij had een fiets, een doortrapper, waarop de hele familie heeft leren fietsen. Zomaar na schooltijd nog een rondje fietsen vond hij onzin: daar sleet de fiets maar van. Opa van Dijk zat altijd in de erker en zijn schoonzoon Piet zat aan de andere kant in de erker. Opa Gabriël overleed in 1931.

In 1935 overleed mijn moeder. Ze was op. Als kinderen moesten we op een zaterdagmiddag afscheid nemen van onze moeder. Een zus van

moeder, tante Menks, die in Hazerswoude woonde, was ook gekomen. Ik was toen 14 jaar, mijn zus Toos was twee. Als ik dit vertel, krijg ik tranen in mijn ogen en ben ik nog altijd geëmotioneerd. Na de begrafenis ging mijn zus Tina met familie mee naar Zoetermeer. Het was de bedoeling dat dit tijdelijk zou zijn, maar ze is er tot haar trouwen gebleven. Wel kwam ze met regelmaat op zondag op bezoek. Ik zorgde samen met mijn zus Mien dat het gezin bleef draaien. Ik mocht naar de naaischool om goed te leren naaien.

In juni 1941 ging mijn broer Grabel met een 'Haagse vriend' - hij was een Hagenaar die met zijn familie in Nootdorp was komen wonen - naar Scheveningen. Ze gingen ook naar het strand. Na het zwemmen keerde hij niet terug en was hij vermist. De volgende dag kwam Lange Karel (burgemeester Schölvink) het bericht brengen, dat hij gevonden was. Vader Piet was aan het melken. De volgende dag is onze broer Jan naar Scheveningen gegaan om hem te identificeren.

Zomer 1946 sloeg het noodlot opnieuw toe. Bij een noodlottig ongeval met de paarden raakte vader Spruit zwaar gewond, hij overleed een dag later in het ziekenhuis in Delft."

Bader in zee verdrongen. Met het zomerweer en de baders in zee is ook het verdringsgevaar gekomen. Gisteren is reeds te Scheveningen het eerste slachtoffer hiervan gevallen. Om ongeveer twee uur gistermiddag begaf de 17-jarige G. S. uit Nootdorp zich bij het baden aan het Noorderstrand te ver in zee. Op een gegeven oogenblik kon hij zich niet meer staande houden in den sterken stroom, zoodat hij viel. De jongeman, die niet kon zwemmen, werd door den stroom gegrepen en dreef af. Pogingen van zijn vrienden, die evenmin konden zwemmen, om hem te redden, faalden, zoodat hij in zee is omgekomen.

De 17-jarige Grabel Spruit verdrong in 1941. Bron: Nieuwsblad van het Noorden

Piet Spruit en Ka van Dijk. (foto's ca. 1930)

Johannes Adrianus (Jan) Spruit (1921-2001) ∞ Catharina Maria (Toos) van der Ploeg (1925-2009)

De oudste zoon Jan nam de boerderij over. Hij trouwde in 1949 met de uit Pijnacker afkomstige Toos van der Ploeg. Zij kregen acht kinderen: Jeanne, Piet, Henk, Gerrit, Jan, Ton, Aad en Carine. Vader Jan en zoon Gerrit werkten tot 1988 samen op de boerderij aan de Geerweg. Eerder al, in 1983, werd het woonhuis afgebroken. In 1988 is de grond verkocht en

in 1989 werd het boerderijgedeelte afgebroken. Zoon Gerrit vertrok naar Groningen en kocht een boerderij in Baflo. Inmiddels is zoon Ferry toegetreden tot de vennootschap onder firma.

Jan en Toos, ringsteken in verkeringsstijd (foto 1948)

De boerderij in 1950. Op deze kruising van de Oudeweg en de Geerweg is nu een rotonde.

Aan de opmaak en eindredactie wordt nu nog hard gewerkt. Het wordt een kloek boek, formaat 24 * 34 cm met ongeveer 350 pagina's! Van de Sande gaat het boek mee helpen opmaken, dat is best nog wel een karwei waarvoor Willem regelmatig op de drukkerij aanwezig is. Wanneer dan de eindredactie klaar is zal Van de Sande het boek gaan drukken en verder afwerken. Op 14 september zal het boek gepresenteerd worden en het eerste exemplaar zal worden aangeboden aan... dat is natuurlijk nog een verrassing. De presentatie zal plaats vinden in de Boerenstal.

Van de penningmeester

Het nieuwe jaar, 2019 is al weer bijna een kwartaal oud. Een aantal leden heeft zelf al het bedrag van de contributie overgemaakt. Dat is natuurlijk super fijn!

Voor diegenen die dat nog niet gedaan hebben; u treft een brief aan bij deze nieuwsbrief met daarin de benodigde informatie over de contributie.

We verzoeken u z.s.m. het bedrag over te maken en het kenmerk dat in de brief staat te vermelden bij de betaling, zodat ik makkelijk kan terugvinden wie er betaald heeft.

Vragen? mail dan naar monique.de.koning@xs4all.nl

Kortelandseweg

Van Jan van den Bulk ontvingen we een hele mooie foto van zijn geboortehuis aan de Kortelandseweg 13. Het huis staat er niet meer. Deze foto is ooit gemaakt door een fotograaf die foto's maakte op de Nootdorpse kermis en omdat de ouders van Jan die foto's voor hem verkochten heeft hij deze foto aan ons geschonken. Jan denkt dat de foto ongeveer 65 à 70 jaar oud moet zijn.

Haags Industrieel Erfgoed

Dit jaar bestaat de Stichting Haags Industrieel Erfgoed (SHIE) 25 jaar en begin 2019 verscheen de 100ste Haagvaarder, de nieuwsbrief van de SHIE. Ter gelegenheid van beide jubilea verschijnt in maart 2019 een nieuwe publicatie: Bewaard en Bewonderd, Industrieel Erfgoed in de Haagse regio. Uitgangspunt

van deze publicatie is om een breed publiek bekend te maken met de grote diversiteit en rijkdom van het thema industrieel erfgoed. Een publicatie met naast een historische achtergrond ook een beeldverhaal over de ontwikkeling van de nijverheid in de regio en een keuze uit de producten en andere objecten die we in 25 jaar voorbij

hebben zien komen. De voorbeelden zijn terug te vinden in de stad: op straat, in interieurs, in archieven en musea.

De inleiding van de publicatie schetst globaal de economische ontwikkeling van Den Haag en de regio, wanneer ontstaan de eerste industriële activiteiten en hoe ontwikkelt zich dit verder tot de huidige tijd. Na dit overzicht volgt een vijftal hoofdstukken met elk een eigen thema:

Het kloppend hart van werkplaats en fabriek

In beeld en verhaal wordt het bijzondere industrieel erfgoed interieur, vergezeld van interieurfoto's en een exterieurfoto, getoond en in de historische setting geplaatst.

Van Haagse Hopjes, automatische suikerpotten tot radio's

Een keuze van historische producten uit de Haagse regio, sommige met landelijke bekendheid, passeert hier de revue. Veelal zal er een combinatie van het product zijn met aanverwante artikelen, zoals gebruiksaanwijzingen of promotiemateriaal en persreacties.

In flessen, blikken en dozen

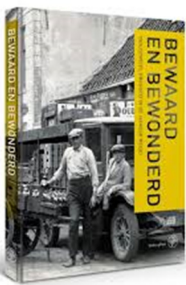
Door de grote diversiteit aan producten in Haaglanden variëren de vormen en materialen van de verpakking sterk. Dit hangt samen met de ontwikkelingen van de grondstof van de verpakking en daarbij het gebruik van nieuwe materialen. Daarnaast vormt de verpakking ook een manier van presentatie van het bedrijf.

De schreeuw om aandacht

Het meest prominent is het industrieel erfgoed dat op straat aanwezig is in de vorm van historische reclames. De buitenreclame doet zich in vele gedaanten voor: in glas, metaal, terrazzo, geschilderde muurreclames en op papier als affiches. Een gevarieerde selectie komt hier aan bod met een toelichting over de techniek van de reclame en de historie van het specifieke bedrijf.

Bedrijfstrots en doelgerichte vrijgevigheid

Bedrijven benutten nog veel andere invalshoeken om hun 'gezicht naar buiten' of hun product te ondersteunen. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in fraaie briefhoofden, markante tegeltableaus in de gevel, een glas-in-loodraam of een directieportret, maar ook in het kleinere, zoals suikerzakjes, sluitzegels, speldjes en andere 'weggevertjes'.

Voorzitter	Secretaris	Penningmeester
Henk Rolvink Fontein kruid 23 2631 DT Nootdorp tel.: 015 310 8117	Ninon Vis Berkenhof 17 2631 GJ Nootdorp tel.: 015 310 9680	Monique de Koning Veldsalie 16 2631 TN Nootdorp Tel.: 015 310 6717

www.nootdorpsche-historien.nl

Colofon: ISSN 1570-1662

Uitgave van de Vereniging Noitdorpsche Historiën
Redactieadres: Fontein kruid 23, 2631 DT Nootdorp.

Samenstelling en redactie:

Henk Rolvink, Ninon Vis

Verschuiving

De Nieuwsbrief verschijnt éénmaal per kwartaal.

Verspreiding

Leden van de Vereniging Noitdorpsche Historiën ontvangen de Nieuwsbrief gratis. Niet-leden betalen € 2,50 per nummer.

Contributie

De contributie bedraagt minimaal € 15,00 per jaar.

Rekeningnummer: NL 94 RABO 0137 3596 75.

De Vereniging is ingeschreven in het Verenigingsregister van de Kamer van Koophandel Haaglanden te Delft onder nummer 271.971.110.

De statuten zijn vastgelegd in notariële akte op 28 februari 2001.

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.